

A photograph of a wooden observation tower on a pier extending into a wetland. The sun is low on the horizon, creating a warm glow and reflecting on the water. The tower has a glass-enclosed upper section and a wooden staircase leading up to it. The water is calm, and the sky is a clear, pale blue.

FORTÆLLINGEN OM NATIONALPARK SKJERN Å

NATURENS RIGE
Ringkøbing-Skjern Kommune

Herning
Kommune

KERNEFORTÆLLINGEN OM

NATIONALPARK SKJERN Å:

SOM EN EVIG PÅMINDELSE OM DENS UNIKKE NATUR LØBER SKJERN Å GENNEM DET FLADE VESTJYSKE LANDSKAB, SNOR SIG, BREDER SIG OG HUSER LAKS OG LAMPRETTER OG DEN FINNESTRIBEDE FERSKVANDSULK.

FRA SMÅ KILDER I ØST SAMLER DEN KRÆFTER PÅ SIN VEJ, AFVANDER EN TIENDEL AF JYLLAND OG STRØMMER MOD VEST MED FORTÆLLINGEN OM, HVORDAN DANMARKS VANDRIGESTE Å HAR PRÆGET MENNESKER LANGS BREDDEN – OG HVORDAN MENNESKER HAR PRÆGET ÅEN SIDEN ISTIDEN.

KULTUR- HISTORIEN

Kulturhistorien flyder over med beretninger om, hvordan mennesket har levet af og med åen. Og om, hvordan ådalen i årtusinder har været en oase for landbruget i det magre Vestjylland, hvor engene bød kreaturerne på frisk græs om sommeren og hø i vintermånederne.

Den frodige ådal har trukket mennesker til gennem historien, og i Middelalderen havde både konge og kirke opmærksomheden rettet mod ådalens laksefiskeri og studehandel. Det kongelige len-sæde Lundenæs Slot og Lønborggård, der har været kongsgård, bispegård og en af Vestjyllands største herregårde, vidner om den rigdom vandet bar med sig.

Historien om Skjern Å handler om vand og om det liv, der følger med. Og den tæller i store tal; millioner af kubikmeter vand, hundredetusindevis af trækfugle og tusinder af menneskers hjem og eksistensgrundlag på landet og i byerne langs åen.

Men Skjern Å er også den brede ådal, vådområderne, de flade enge og overdrev, de store vidder, bakkeøer og hedemoser; det er smeltevandssletten under Danmarks største hede, eroderede å-skrænter, brunkulslejer; fjordlandskabet med strandenge og brakvandslagunen Ringkøbing Fjord. Og det er plads. Plads til udsyn og ro til at komme helt ind til det nære og det vedkommende.

STORHED

UDRETNING OG GENOP- RETNING

Historien fortæller, hvordan mennesket gennem landets største afvandingsprojekt rettede åen ud, og byggede diger, pumpestationer og afvandingskanaler. Ændrede på naturen for at give plads til produktivt landbrug.

Og den fortæller om Nord-europas største naturgenopretningsprojekt, hvor Skjern Å-laksen nu igen trives og giver mulighed for laksefiskeri i verdensklasse – og hvor vand i gavmilde strømme danner Danmarks eneste dynamiske floddelta ved udmundingen til Ringkøbing Fjord; den største af de vestjyske fjorde med vidtstrakte fjordenge.

DYR OG PLANTER

Det flade, forblæste landskab udvider horisonten og åbner for et himmelhvelv, der er lidt mere uendeligt end sædvanligt. Og kigger man mod himlen ser man tusindvis af trækfugle flyve i formation. Skestork, trane og hejre slår sig ned, mens havørne yngler og titusindvis af gæs fouragerer på markerne og i de våde enge og søer. Svømmeænder tager et hvil, mens knopsvanen bryster sig, og Europas største vadefugl, storspoven, sopper rundt. Og sjældent liv som fx den grønne kølleguldsmed, vandranken, flodklaseskærmen eller odderen stortrives her. Det rige dyreliv minder os om det unikke vi har – og har en forpligtelse til at beskytte og bevare til alle, der skal leve efter os.

Med Nationalpark Skjern Å vil vi sikre, at beskyttelse balancerer med benyttelse. Vi vil bevare, sikre, styrke og skabe grundlag for dyr og planter. Vi vil fortælle vidt og bredt om vores unikke område, tiltrække nye naboer og udvikle rekreative muligheder i harmoni med naturen til glæde for friluftslivet og turismen.

Med nationalparken vil vi oplyse, formidle og skubbe på en større respekt for naturbeskyttelse og klimabevidsthed. Med jordfordeling vil vi tilgodese landbruget, naturen og klimaet ved at gøre de vådeste lavbundslande til natur med plads til mere vand og en øget biodiversitet.

Det tager højde for klimaforandringer med sund fornuft og naturlige løsninger.

Historien om Skjern Å og området omkring den er lang. Nutidens fortælling om Nationalpark Skjern Å handler om evnen til at være velkomme og venlig mod besøgende, der også skal have lov at se vores unikke natur og vandre å, opleve og smage alt, hvad vi selv er så stolte af. Skjern Å strømmer afsted, og selv når tiden står stille, presser fremtiden sig på med krav om at vi tager del i det fælles ansvar det er at bevare og beskytte til kommende generationer. Det er det vi vil med Nationalpark Skjern Å.

VISION

NATIONALPARK SKJERN Å

Danmarks vandrigeste å har præget menneskeliv siden istiden – og mennesket har rettet ud på åen i landets største afvandingsprojekt. Og genoprettet naturen, så å, floddelta og fjord nu byder på unikke naturoplevelser. Nationalpark Skjern Å er ådal, fjordlandskab, trækfugle i titusindvis, laks og lampretter, høj himmel og forblæste vidder, der rusker en til nærvær.

Fotos: Jørn Deleuran, Jan Mønsted, Laksens Hus, m.fl.

Papir: Strandbygaard Recycle er produceret i samarbejde med Skjern Paper og består af 100% genbrugsfibre i form af papirrester og fraskær fra Strandbygaard Grafisk.